

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła po Reaumur.	Psycho- metr	Wiatr	Stan atmosfery	Względna wilgotność w powietrzu		
6 ^o	27 ^o	5, 05	+ 8 3	3 76	Zachodni	średni	Pochmurno	w nocy Deszcz + 6, 8
23 2		6, 23	7, 4	3 12	8, 3
10		6, 89	6, 8	3 11	

Rzeczy krajowe.

KRAKÓW.

(Od Nadkomendy Wojskowej.)

MY FERDYNAND PIERWSZY

Konstytucyjny Cesarz Austrii, Król Węgierski i t. d. zasyłamy naszym wiernym Ludom Nasze Ojcowskie pozdrowienie.

Najgłębszym przejęci żalem i najsilniej wzruszeni krwawymi wypadkami, które od dnia 6 b. m. Nasze Stołeczne i Rezydencyonalne Miasto Wiedeń zamieniło w widownię anarchicznych zaburzeń, znaleźliśmy się być spowodowani na pewny czas Naszą Rezydencją do Naszego Kr. głównego Miasta Ołomuńca przenieść.

Równy żal przejmując serce Nasze konieczność udania się do środków wojskowych w celu przywrócenia prawego porządku i obrony obywateli którzy w okropnościach buntu udziału nie mieli; w użyciu jednak ołych ostatecznych środków, do których się uciec przymuszani jesteśmy chcemy, aby jedynie tak daleko postąpiono, ile tego będzie wymagać przywrócenie spokojności i bezpieczeństwa, obrona Naszych wiernych obywateli i utrzymanie godności Naszego Konstytucyjnego Tronu —

Jest Naszą stałą i niezmienną wolą aby nadane Ludom Naszym prawa i swobody, pomimo że takowych niektórzy źle myślący lub uwiedzeni na złe użyli w całej obszerności, bez naruszenia zostały, i które Naszym Cesarzkim słowem na nowo zaręczamy.

Równie chcemy, aby przez Sejm Konstytuujący dotąd wydane i przez Nas sankcjonowane postanowienia, a mianowicie o zniesieniu poddańczych stosunków uwolnieniu od ciężarów i porównaniu posiadłości gruntowych za sprawiedliwem wynagrodzeniem w zasadzie przez Sejm uznanej utrzymane i stosownie do wydanych przez Nas rozporządzeń w wykonanie wprowadzone były.

Jest niemierniej stałą Naszą wolą, aby rozpoczęte dzieło Konstytucyi, przez Sejm konstytuujący, w sposób odpowiedni nadania zupełnej równości wszystkim ludom naszym, dalej bez przeszkodnie i bez przerwy prowadzonym było, iżby takowe w krótko do Naszej sankcyi przedstawionem, i do pomyślnego końca doprowadzonym być mogło. Aby zaś to możebnym uczynić, będzie Naszemu szczerem stara-

niam, w czym rachujemy na pojęcie, uznanie i doświadczoną dobrą wiarę wiernych naszych ludów.

Dan w Naszém Kró. Główném Mieście Ołomuńcu dnia 19 Października.

(podpisano) FERDYNAND mp.
Wessenberg mp.

(Od Gubernatora Gal. i Lod.)

Nr. 191 K. P.

Odnosząc do §. 22 Urządzenia tymczasowej Rady Administracyjnej z dnia 14 Października 1848 r. Nro 156 K. P. zawiadomiam Obywateli Okręgu Krakowskiego, iż na Kommissarza Rządowego i Naczelnika Kancellaryi mojej w Krakowie P. Walentego Madurowicza C. K. Radcę Gubernialnego mianowałem.

Kraków dnia 23 Października 1848 r.

Gubernator Galicyi
ZALESKI.

ODEZWA

Posłów Galicyjskich do Kraju

Rodacy!

Nieprzewidziane zdarzenia, których wieść zapewne każdego z Was już doszła, przerwały prace nasze i grożą zawikłaniem, które jednakże przy oględnej rozwadze i wytrwałości Władzy przez Was samych postanowionej, to jest *Sejmu ustawodawczego* spokojnie jeszcze usuniętym być może. Powołani wolą Waszą na to stanowisko wytrwamy na niem tak długo, dopóki nie na bierzemy przekonania że dobru kraju na tej drodze, którą wysyłając nas samiście nam wskazali, osiągnąć się już nie da.

Ale ażebyśmy z zupełną spokojnością rozwiązaniu tego żądania poświęcić się mogli, czujemy iż to jest naszą świętą powinnością odezwać się do Was rodacy! i wezwać Was i zakłać na miłość i dobro kraju, na obowiązki obywatelskie ażebyście w tej trudnej i uroczystej chwili, polegając na dokładnym pojęciu obowiązków na nas włożonych, i gotowości do poświęcenia się bez granic wszelkich dołożyli starań, ażeby żaden krok niewczesny, żadne przedsięwzięcie popędliwe Was nie rozdziwiło siły fizycznej i moralnej w kraju nie osłabiło nie zmniejszyło; nas zaś nie straciło z drogi, na której wzniosły cel rozwinięcia i utworzenia swobód naszych osiągniętym być może.

Wiedeń 19 Października 1848.

(tu podpisy)

Rada Miejska po długim ciężkim położu narodziła nareszcie, rozpoczęła swoje czynności. Widać to z plakatu poprzerlepianego po rogach ulic z podpisem Prezydenta szczęśliwie nam powróconego z Wiednia i Sekretarza dla wiecznej rzeczy pamiątki, zostawionego w spnściznie po Metternichu. Prawda że przysłowie, jak świat stare, powiada: *si finis bonus laudabile totum*, co ma znaczyć po polsku: że zły początek może być dobrym przemazany końcem. Ale że na jedno przysłowie jest zaraz drugie, *concordia res parvae crescunt* — a *res parva* i Rada miejska to jedno, żałować zatem wypada, że Rada Miejska zamiast zacząć od zgody i korzystając z następczącej się sposobności, pójść n.p. jak to Jój było radzone, zgodnie z Ludem na moją Kościuszki, wolała *saczącać na ucieczkę* deputowanych z Wiednia i stając w obronie zbiegów pierwszy akt swój rozpocząć od zadarcia z Ludem, a przynajmniej od ataku na ludzi, jak się Rada wyraża: *przesadzonego okazywania liberalnych zasad*. Tak tedy, zapomniała już Rada, choć zaledwie dni kilka życia liczy, że Jój obowiązkiem nie drażnić lecz łagodzić, nie zadziierać z Ludem — ale z nim trzymać, nie wojować przeciw Ludowi, ale bić się w jego obronie. Plakat podpisany przez Panów Krzyżanowskiego i Kroebła, oświadcza, że *w obronie swobód poświęcić się pragną*. Z duszy z serca życzymy podpisanym takiej przyszłości: ale trzeba tego dowieść czynami, a przynajmniej pokazać w protokole sejmowym, choćby jedno słówko, w obronie swobód na imię Pana Krzyżanowskiego, zapisane. Może plakat ma być tego dowodem? Ależ podburzanie Braci przeciwko Braciom, czyli ogłoszenie jednej części za nieprzyjaciół drugiej, nie jest wcale *obroną swobód*. Może Rada z podpisanymi chciała się pokazać energicznie i dać miastu nauczkę? Niechże przyjmie ją od nas także. Niechaj Rada ma się na ostrożności, niechaj wie, że kto ją podmówił do rozpoczęcia swych czynności od ataku na Braci, ten ją do czynu przeciwbraterskiego podmówił, ten pewnie ani Jój, ani Braci, ani Ojczyzny nie był przyjacielem. Niechaj wiedzą podpisanym, Imo Pan Krzyżanowski, że kiedy będąc ministrem w roku 1846, Prezesem Komitetu Krakowskiego w roku 1848, deputowanym wreszcie na Sejm wiedeński — nie dobrego zrobić nie potrafił, to lepiej teraz robi, jeżeli zamiast burmistrzować, pójdzie jako weteran urzędów Narodowych na spoczynek emerytualny. Y.

Dowiadujemy się o przybyciu do Krakowa pułko. Władysława Podezaskiego, byłego dowódcy 20 pułku piechoty liniowej, po 17 letniem pobycie jego w Emigracji. — Niemożemy go w przekonaniu naszym stósownieji powitać, jak przytaczając rozkaz dzienny armii polskiej o pułku 20, którego utworzenie jest dziełem walecznego dowódcy, wśród nas dziś przybywającego.

Wyjątek z rozkazu dziennego z dnia 11 Kwietnia w głównej kwaterze w Wielgolesie pod Ławicem.

„Znakomity sposób w jaki pułk 20 piechoty liniowej odznaczył się w bitwie którą stoczył pod Węgrowem, uczynił go godnym dzielenia sławy starszych braci oręża. — Za pierwszym krokiem wojennego swego zawodu, zwalczwszy daleko „mocniejszą siłę nieprzyjaciela i otrzymawszy pole

„bitwy, złożył świetny zakład dzielności, która „mu przysłała chwałę, a krajowi niezwalczonych „wojowników zapowiada. Spodziewam się iż chlubne świadectwo jakie mu w obec wojska z najwyższą przyjemnością oddaję, stanie się dla innych nowo utworzonych pułków, szlachetną podniecia wstępowania w jego ślady i dowiedzenia „liczbą żołnierzy swoich dumnemu nieprzyjacielowi „że Polska tylu dzielnych liczy obrońców, ilu mężów „zów zdolnych podnieść oręż za wolność i swobodę narodowe.“

Naczelnny Wódz siły zbrojącej Narodowej
(podpisano) *Skrzynecki*.

(A. N.) W d. 21 Października r. b. o godzinie 12 w południe odebrałem list z Poczty datowany w Koźlu w dniu wczorajszym, przez mego przyjaciela na stacy kolei żelaznej w Koźlu pisany. W liście tym donosi, iż deputowany z Krakowa P. Jakubowski, zamiast pojechać prosto do Wiednia — z pociągiem odchodzącym udał się do Wrocławia. Racz więc Szanowny Redaktorze artykuł ten umieścić w swém piśmie — gdy *Jutrzenka* mając sobie przestany woryginał list wiadomości powyższej w wczorajszym Nrze nie zamieściła.

Przyjm etc. E. F

Dnia 25 Października we Środę b. r. w Sali Redutowej w Teatrze dany będzie Wieczór Muzykalny przez Pannę *Filipinę Horodecką* przybyłą z Francji.

Część I.—1. *Fantazyja z opery Favorite* Roselena na fortepianie przez Koncertcistkę;— 2. *Duet z Napoju Miłosnego* odśpiewany przez Amatorów; 3. *Waryacje Beriota na skrzypcach* pr. Amatora; 4. *Fantazyja Szkocka* Thalberga na fortepianie pr. Koncertcistkę.

Część II. — 5. *Piosnka Ukraińska* odśpiewana przez Amatorkę;— 6. *Fantazyja na arya z Somnabuli* zakończona walcami Straussa, ułożona i odegrana na gitarze przez Stanisł. Szczepanowskiego; 7. *Modlitwa przed bitwą* odśpiewana przez Amatorów; — 8. *Moiżesz Thalberga* na fortepianie przez koncertcistkę.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Kraków. W Galicyi wschodniej Sobor Śęto. Jurski uzbraja chłopów rusinów pod pozorem tworzenia gwardyi narodowej po wsiach. Naczelnikiem tej gwardyi mianowano Borysuwicza, Kapitana z Pułku austr. *Parma*. U nas chwałabogu jeszcze o gwardyi ani myśleć. Zdaje się że rząd osądził, iż wcale nie będzie potrzebna.

Gubernator pod eskortą kawaleryi, wyjechał wczoraj ku Lwowu, a gdzież gwardya? he?

G A L I C Y A.

Wadowice. Wiesniacy w okolicy Wadowic ozywieni duchem narodowym biorą się nie żartem do broni, i tworzenia gwardyi. Gdy jeden urzędnik szwarcgelber zapytał się obywatela rolnika dla czego nie ma na czapce orła czarnego o dwóchgło-

wach tylko białego o jednej — ten mu odpowiedział: „Ciężkie czasy Mospanie, dziś trudno jeden dzień wyżyć a cóż depicero dwa dzioby czarnego żarłocznego ptaka.“

Bilsko 15 Października. Zgromadzony lud miejski i wiejski na radzie dzisiejszej postanowił co następuje: 1) że przejście w Wiedniu grenadyerów d. 6 Października na stronę ludu a mianowicie batalionu Hess, Hrabowskiego i Baden, uważa za godny sławy i naśladowania przykład dla całej armii i dla tego przyrzeka im we wszystkim pomoc braterską, 2) że w wypadkach zasłanych od 6 Października w Wiedniu, uważa tylko jedynie skutki zdradzieckich usiłowań reakcyi, która się uwzięła zapalić wojnę domową, a monarchią austriacką zgubić, 3) że ściąganie i zgromadzanie wojsk pod Wiedeń, jednem są dowodem z przysiężenia przeciwko prawej wolności, którego ofiarą jest człowiek prosty, lub żołnierz, 4) że najgłówniejszym obowiązkiem sejmu jest, ażeby cesarza do stolicy jak najspieszniej powołać — i wszystkich fałszywych doradców nie zważając na osoby, cesarza otaczających na wygnanie z kraju skazać — donosząc z Niemiec, że reakcja nie tylko około Wiednia działa, ale oraz w tymże samym czasie i w Niemczech rozbrajanie gwardyi jest nakazane a co już w niektórych miejscach się dzieje. Część gwardyi narodowej z Bilsko w liczbie 250 ludzi pod dowództwem księcia Sułkowskiego, udała się na obronę Wiednia, ale rozbrojona przez wojsko, a księżę przytrzymany został.

Lwów 16 Października. Piekielny plan kamarylli, coraz się jaśniej wykazuje. Podczas gdy pułki galicyjskie częścią idą na rzeź do Węgier, częścią pod Wiedeń, straż krajowa powierzona zostaje bezbronnej *nibyto gwardyi i chłopom których buntują urzędnicy!* w ostatecznym zaś razie mają wejść Rossyanie! Tak to im ciężko przychodzi wykonanie konstytucyi, którą ludom niby to dali, i niby chcą dotrzymać.

A U S T R Y A.

Wiedeń 20 Października. Wojsko rozbroiło 300 uzbrojonych gwardzistów z Berna i Ołomuńca, którzy jako przybyli na obronę Wiednia z szyderstwem aż do linii miasta pędzeni byli. O wieku 19! poświęcenie *za wolność ludu, wyszydzane od tegoż ludu, z bestwionego przez czcicielów despotyzmu!* Z Galicyi wyszło 16,000 wojska pod dowództwem Hamersteina i już osadziło Węgry północne. Co zapewne było powodem do cofnięcia się Węgrów z pod Wiednia. Wczoraj znowu 200 żołnierzy przybyło tu z obozu. Gdy komendantowi nac. Wessenhauser doniesiono że Węgry się cofają — rzekł: „Nic złego, niebędziemy więc dzielić się z nimi laurami zwycięstwa.“ Windiszgrätz przybył pod Wiedeń i osadził swém wojskiem wyspę Lobau — jak niegdys Napoleon.

Następujące są punkta, których dopełnienie Sejm podał cesarzowi jako ostateczny warunek pokoju:

a) Utworzenie ludowego w duchu konstytucyjnym ministerjum; b) Oddalenie wszystkich wojsk nieaustriackich od Wiednia natychmiast; c) Zmniejszenie załogi Wied. do jak najmniejszej liczby; d) Wojsko żeby natychmiast przysięgło na swobody przez lud dotąd wywalczone; e) Miejsce Sejmu oznaczone w Wiedniu, i f) powrót Cesarza do Wiednia natychmiast.

Dnia 21. — Termin który Windiszgrätz Sejmowi do poddania Wiednia naznaczył, jest dzień 24 do godziny 2 po południu. Po czém ma natychmiast nastąpić bombardowanie wrazie przeciwnym.

W Bernie wojsko zostało rozbrojone przez gwardyę, która odtąd pełni służbę wojskową i zaciąga warty.

Finanzwachy podały petycją do Sejmu, upraszając aby ich przyjęto do gwardyi ruchomej, gdyż i oni którzy tak długo *niewinnie używani byli do szpiegowania swych braci* — chcą raz tę ohydę z siebie zrzucić, i wspólnie z obywatelami bronić wolności ludów. Na odgłos rozbrojenia gwardzistów z Bilsko, cały Szląsk ogłosił pospolite ruszenie. Windiszgrätz rozkazał, ażeby wszystkie oddziały idące na pomoc Wiedniowi były rozbrajane — i do domu odsyłane, dowódczy zaś odsyłani pod strażą do Ołomuńca.

WĘGRY.

Peszt 16. Kossuth na zgromadzeniu Reprezentantów oświadczył, że ma w ręku dowody, że Latour miał plan uderzyć na Węgry w 9 punktach na raz. Kossuth miéwa narady z wysłańcami od Sejmu wiedeńskiego.

C Z E C H Y.

Praga 16. Rada miejska wysłała deputacyą do Cesarza z prośbą, ażeby Wiedeń nie był bombardowany. Światło wolności widać i w Pradze przebijając poczyną przez chmury ciemnoty.

Z nadgraniczy *Czesko-Saskiej* donoszą: Huk działowy który się rozlegał po ulicach Wiednia, odbił się o nasze serca. Cała prowincya od Czeskokamnic, Cieszyna, Rumburga i Warnsdorf jest w poruszeniu. Wiedeń u nas uważany jest jako centrum wolności jako punkt w którym łączą się wszystkie nasze interesa nasze warunki życia, nasz handel, nadzieja, widoki. Na odgłos: Wiedeń i wolność są w niebezpieczeństwie! powstanie ogólne się gotuje by ztyłu napaść na wojsko w ten czas gdy Wiedeńcykowie działać będą z przodu — zapal jest tak wielki że wkrótce powstaną krocie uzbrojonych mass pospolitego ruszenia na obronę wolności.

Praga 18. Windiszgrätz wozi z sobą drukarnią polową i rozgłasza odezwy do wojska i ludów. Deputowani czescy wysłani do Cesarza w celu rozpoczęcia pośrednictwa co do układów. Cesarz grzechie im oświadczył że w téj sprawie już ani myślę o środkach pojednawczych i że Jego postanowienie pod tym względem już jest niezmiennie albowiem dla dobra swojego ludu, chce użyć tak stanowczych środków. Książę *Lobkowitz* zapewnił deputowanych że cesarz z zadowoleniem usłyszał z ich ust dowody ich legalności i wierności, że przyrzekł iż znadanych w Marcu i Maju wolności nicludowi ujetyn niebędzie, — że środki przedsięwzięte przeciw Wiedniowi niezamierzają ani bombardowania, ani zniszczenia swobód, lecz że przez ścisłą blokadę chce monarcha zmusić mieszkańców żeby rozbrojono proletariusów (gólszów) i legiję akademicką dla przywrócenia spokojności i prawego porządku. Przeciw Węgom tylko a mianowicie przeciw Obywatelom Pesztu surowość szczególniej ma być wymierzona.

Do dnia 19 b. m. blokada Wiednia ma być skuteczniejszą siłą 30 batalionów piech. lin. 22 szwadronów jazdy — 8 baterij Artylleryi oprócz band Krocackich — a oraz w tymże samym czasie ma być

Peszt obleżony (może powód cofania się Węgrów z pod Wiédnia?)

W tym to celu Polska (?) i Serbska armia będzie skoncentrowana łącznie z *korpusem jen. Roth* który *nie był schwytany* (słuchajcie słuchajcie! jakim to kłamem mydła oczy ludom!) Jutro oczekujemy zapowiedzianego manifestu Cesarza, który *uznaje postanowienia Sejmu wraz z zapewnieniem swobod konstyt. (?)* Kżę Windiszgrec bawi przy dworze w Ołomuńcu.

W Ł O C H Y.

Słychać, że w Lombardyi gotowe jest powsta-

nie, i czeka tylko wkroczenia wojsk sardyńskich pod dowództwem jen. Romarino.

Medyolan. Gdy oficerowie i żołnierze węgierscy zażądali uwolnienia do powrotu do Węgier, Radecki oświadczył, iż za powtórny razem każe wojsko dziesiątkować Oficerowie kroaccy i węgierscy którzy żądali uwolnienia, zostali aresztowani. Codziennie prawie 70-80 ludzi umiera tu w wojsku. Przed kilku dniami 14 Węgrów było rozstrzelanych na rozkaz Radeckiego. W Pawii Węgry pobili Kroatów, 8.000 Węgrów opuściło armię Radeckiego, udając się ku Wenecyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nr. 5,873

CESARSKO - KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ

Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Na skutek prośby przez P. Henrykę Kuczkowską wniesionej o przyznanie jej spadku po ś.p. Zofii z Łempickich Ankwiczowej matce jej pozostałego a mianowicie Kamienicy w Krakowie pod L. 257 przy ulicy Brackiej stojącej; C. K. Trybunał w ślad Artykułu 12 Ustawy hypote. wzywa wszystkich prawa mieć mogących do pomienionego spadku aby się z takowemi w przeciągu trzech miesięcy do Trybunału zgłosili w przeciwnym bowiem razie spadek zgłaszającej się successorce przyznanym zostanie.

Kraków d. 28 Września 1848.

Sędzia Prezydujący
Brzeziński.

(1r.)

Z. Sekretarza P. *Burzyński.*

Nr 5,950.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ.

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stosownie do Artykułu 12 Ustawy hipotecznej z roku 1844 wzywa wszystkich prawa mieć mogących do spadku po niegdy Franciszku Owczarkiewicz z połowy Summy Złp. 2813 gr. 23 tytułem kaucyi przez ś.p. Franciszka Owczarkiewicza za swym synem Wiktorem Owczarkiewiczem w pozycyi 6 Wykazu hypotecznego Domu N. 397/8 w Gminie IV. stojącego zapisanej i z połowy summy Złp. 3186 gr. 7 tytułem resztującego szacunku za też realność w pozycyi 8 Wykazu hypotecznego tegoż Domu ubezpieczonej składającego się aby z takowemi w terminie miesięcy trzech do Trybunału się zgłosili — gdyż w razie przeciwnym spadek w moim będący zgłaszającym się successorem to jest: Wiktorowi Owczarkiewiczowi Maryannie z Owczarkiewiczów Własalskiej i Józefie z Owczarkiewiczów Kruczkowskiej, jako dzieciom Spadkowej przyznanym zostanie.

Kraków d. 5 Października 1848 r.

Sędzia Prezydujący
Brzeziński.

(2r.)

Z. Sekretarz P. *Burzyński.*

Pisarze Banku Pobożnego w Krakowie.

Na żądanie strony interessowanej zawiadamiają, iż od fantów: a) Łyżka wazowa 1, półmiskowa 1, łyżeczek od kawy 6, kubek 1, cążków do cukru 2 próby 11½ łutów 52⅓ wazących — dnia 7 Kwietnia 1846 r. do Nru 21 pod literą G. w Banku Pobożnym zastawione; — b) Łyżek 14, półmiskowa 1 próby 11½ łutów 79 wazące, dnia 31 Marca 1846 r. do Nru 10 pod literą H. podobnie zastawione; c) Numizmatów 9 próby różnej łutów 20¾ wazące dnia 10 Lipca 1846 r. do Nru 26 pod literą H. zastawione; — d) Trzy krzyże 4 dukaty wazące dnia 21 Lipca 1846 r. do Nru 143 pod literą S. zastawione, według oświadczenia zgłaszającej się o wykupno tych fantów osoby, kartki czyli rewersa bankowe zaginęły — przeto wzywają wszystkich interes w tém mieć mogących, aby o wykupienie tych fantów najdalej do dnia 1 Listopada r. b. zgłosili się, gdyż w razie przeciwnym fant rzeczony osobie zgłaszającej się po tym przeciągu czasu niezawodnie wydane będą.

Kraków dnia 29 Września 1848 r.

X. W. Praszkievicz.

(1r.)

Stachowicz.

Prawnie zajęte Kosztowności jako to: Binda perłami i dyamentami wysadzona — sześć nitok perłowej znacznej wielkości — kanak dyamentowy — dwie par kulczyków jedne z wisiorkami drugie w kształcie kłosów będą dnia 27 Października r. b. o godzinie 10 z rana przed Sukiennicami Miasta Krakowa za gotową w monecie grubiej srebrnej zapłatę przez publiczną licytacją sprzedane.

Kraków dnia 18 Października 1848 r.

(2r.)

Dziarkowski C. K. Kom. S.

Doniesienia.

W składzie Salamona Wechsler przy Kolei Żelaznej każdego czasu dostać można Węgla Kamiennego, bardzo dobrego — po cenie najumiarkowańszej — na siągi i na wozy. (3r.)